

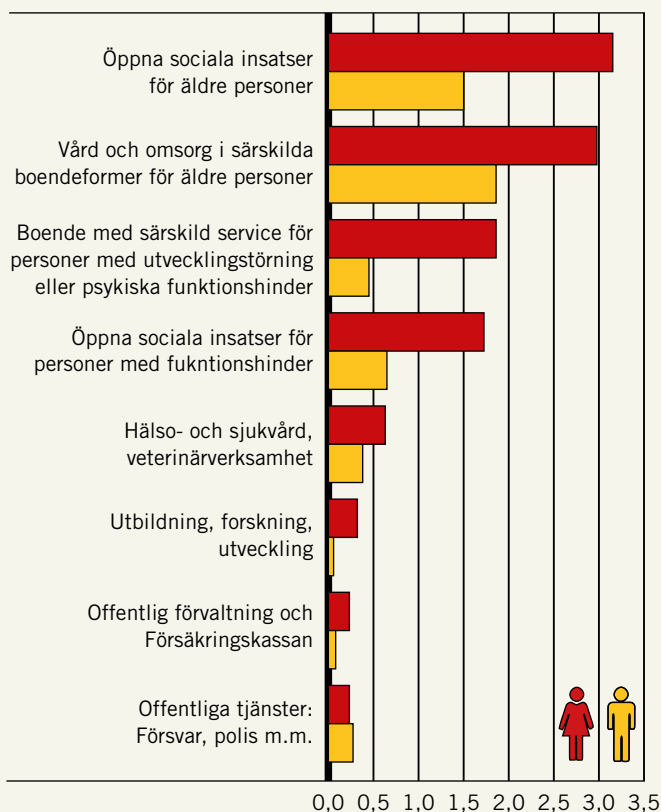
Personförflyttningar

Personförflyttningar leder till många belastningsolyckor, framförallt inom äldre vården. Mellan år 2009 och år 2013 berörde drygt 90 procent av alla anmälningar av belastningsolyckor med sjukfrånvaro, som orsakats av personförflyttning, kvinnor. De flesta belastningsolyckorna sker vid lyft av vårdtagare.

Många belastningsolyckor uppkommer när en arbetstagare ska flytta en klient från en punkt till en annan. Det kan handla om olika former av personförflyttningar. Exempelvis hemtjänstpersonal som ska vända en vårdtagare i sängen, en förskollärare som lyfter ett gråtande barn eller en polis som leder en brottsling. Mellan år 2009 och år 2013 anmäldes knappt 6 500 belastningsolyckor med sjukfrånvaro som orsakats av personförflyttningar. Drygt 90 procent av dessa kom från kvinnor.

Många olyckor sker vid förflyttningar av äldre. De näringsgrenar där det anmäls flest belastningsolyckor med sjukfrånvaro som kan kopplas till förflyttning av andra människor i förhållande till totalt antal sysselsatta inom respektive näringsgren redovisas i figur 1. Näringsgrenen Öppna sociala insatser för äldre personer har högst relativ frekvens (antal anmälda olyckor per 1 000 sysselsatta) bland kvinnor medan näringsgrenen Vård och omsorg i särskilda boendeformer för äldre personer har flest antal anmälningar för både kvinnor och män.

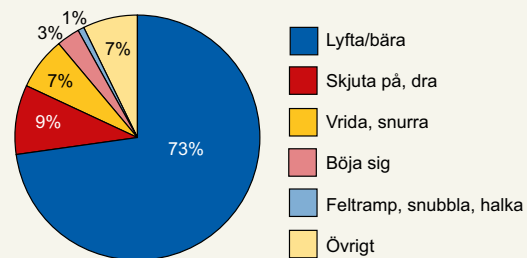
Figur 1. Anmälda belastningsolyckor med sjukfrånvaro som skett vid personförflyttning per 1 000 sysselsatta, år 2009–2013, fördelat på näringsgren och kön.

Olyckorna sker ofta vid lyft

I figur 2 framgår det att 73 procent av de anmälda belastningsolyckorna med sjukfrånvaro som inträffat vid personförflyttning har orsakats av lyft.

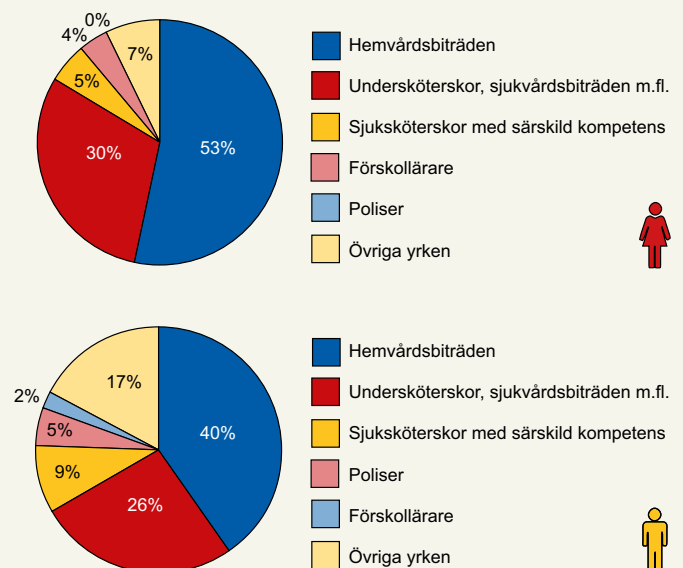
Figur 2. Anmälda belastningsolyckor med sjukfrånvaro där människor varit bidragande faktor, fördelat på orsak, år 2009–2013, procent.

Hemvårdspersonal är mest olycksdrabbad

När det gäller yrken är hemvårdsbiträden de som överlägset anmäler flest belastningsolyckor med sjukfrånvaro som orsakats vid personförflyttning (se figur 3). Detta gäller både för män och för kvinnor även om andelen är något högre bland kvinnor. Därefter är undersköterskor, sjukvårdsbiträden m.fl. den yrkesgrupp som anmält flest.

Figur 3. Anmälda belastningsolyckor med sjukfrånvaro som skett vid personförflyttning, fördelat på yrke, år 2009–2013, procent.

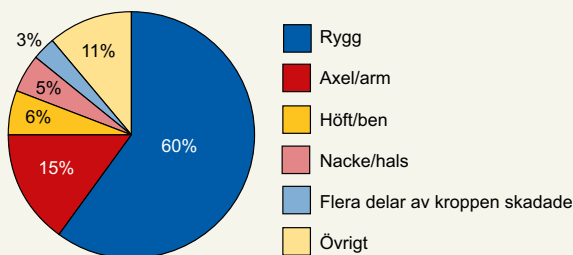

Korta arbetsskadefakta Nr 8/2014

Det är ofta ryggen som skadas

I diagram 4 redovisas vilken kroppsdel som kommit till skada vid anmäld arbetsolycka med sjukfrånvaro för både kvinnor och män då de uppvisar samma skademönster vad gäller skadad kroppsdel. Av belastningsolyckorna med sjukfrånvaro som inträffat vid personförflyttning och anmäls mellan 2009 och 2013 har 60 procent av olyckorna lett till ryggsador. Därefter är skador på arm och axel de vanligast skadade kroppsdelarna.

Figur 4. Anmälda belastningsolyckor med sjukfrånvaro som skett vid personförflyttning, fördelat på skadad kroppsdel, år 2009–2013, procent.

Exempel på anmälningar

Hemvårdspersonal skulle flytta vårdtagare från säng till rullstol. Skadade ryggen vid lyftet.

Barn gick ut utan kläder och vägrade att gå in. Förskollärare lyfte in barnet. Vid lyftet skadades armbågen.

Vårdare skulle vända boende när denna gjorde en hastig rörelse som skadade vårdarens axel.

Undersköterska skulle hjälpa äldre vårdtagare upp ur sängen och till toaletten. Vårdtagaren var mycket svag och undersköterskan fick därför bära all tyngd. Smärta uppstod i vänster ben.